

PENSJON TIL Å LEVE AV

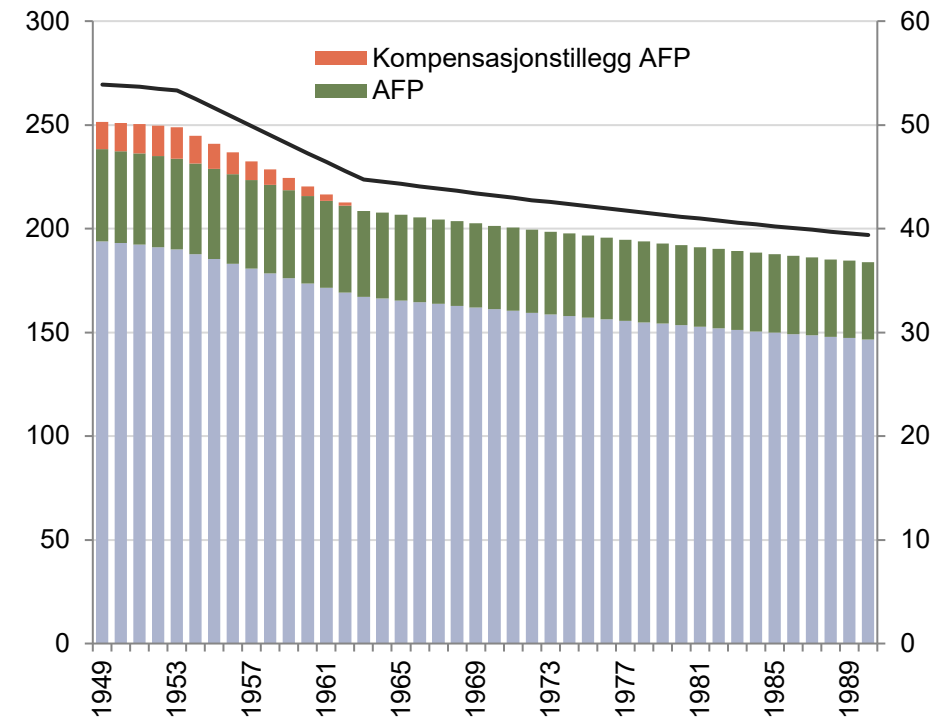
Roger Bjørnstad,

Forsikringsforeningens medlemsmøte, 15. september 2022

LO støtter pensjonsreformen, men levealdersjusteringen reduserer pensjonen

- Økningen i levealder gått mye raskere enn antatt
  - Økning i delingstall nesten doblet
- Utsatt avgang har stoppet opp, kan skyldes økonomien eller ønske
- Færre uføre over 62 år
- Ny AFP utsatte midtre avgangsalder med nesten 2 år
- Behov for å styrke den sosiale bærekraften i Folketrygden
  - Bra at utvalget kommer med konkrete forslag for å styrke minstepensjonene og uføres alderspensjoner

- Årlig pensjon etter årskull. Folketrygd og AFP. Uttak 62 år, lønn 5G (470 000)

Hva får Marit i alderspensjon og AFP?

Marit er født i **1960**. Hun jobber i industrien og tjener 470 000 kroner i året. Når hun blir 62 år, har hun jobbet i 40 år.

Samlet alderspensjon og AFP blir for Marit:

220 000 kroner

47,2 %

Men, hva får Morten?

Morten er født i **1975**. Han har samme karriere og lønn som Marit. Samlet alderspensjon og AFP blir for Morten:

200 000 kroner

43,2 %

Sliterordninger

- LO er svært bekymret for at reformen også medfører at ulikhetene i pensjon vil vokse
- Muligheten til lange yrkeskarrierer varierer med yrkesløp, den enkeltes helse og ikke minst situasjonen i arbeidsmarkedet
- Ikke tilstrekkelig å henvise til uføretrygd (som foreslås underregulert)
- Det er behov for en sliterordning i Folketrygden
  - En slik sliterordning kan baseres på selvseleksjon, ved å bygge på prinsippene fra sliterordningen som ble etablert i forhandlinger mellom partene (5% har søkt)
  - En annen mulighet er å gi et fast tillegg i Folketrygden basert på antall yrkesår, uavhengig av inntekt.
  - Særaldersgrenser eller andre mekanismer i Folketrygden for å ivareta de med lange yrkeskarrierer og som har behov for å gå av tidlig.

Uføre

- Utvalget har foreslått økt opptjeningstid for uføre og uføre delvis skjermes for levealdersjusteringen.
- Et skritt i riktig retning, og helt nødvendig
- LO mener at uføres alderspensjon skal skjermes mot levealdersjustering, siden uføre ikke kan kompensere for virkningene med å jobbe videre.
- Arbeidsføre kan velge å slutte tidligere og veie fordeler med mer fritid opp mot mindre inntekt og pensjon. Den samme muligheten har ikke uføre.

Minsteytelser og økte aldersgrenser

- Minsteytelsene må øke med velstandsutviklingen i samfunnet
- Fornuftig å øke aldersgrensene for ulike ytelser i takt med levealderen
- Forslaget om å øke laveste aldersgrense diskuteres nå i LO og LOs forbund

Må ses i sammenheng med tjenstepensjonene

- Utvalget har kun sett på Folketrygden.
- Tjenstepensjonene øker forskjellene, kanskje mer enn folketrygden reduserer dem
- Det er behov for styrke resten av pensjonssystemet.
- Folketrygden må ses i sammenheng med hva folk vil kunne få fra tjenstepensjonsordningene og Avtalefestet pensjon (AFP)
- Også disse ordningene må forbedres.